

**Kuusiston linnanrauniot
ja läntinen peltoalue
Putkikaivannon
arkeologinen valvonta
marraskuu 2015.**

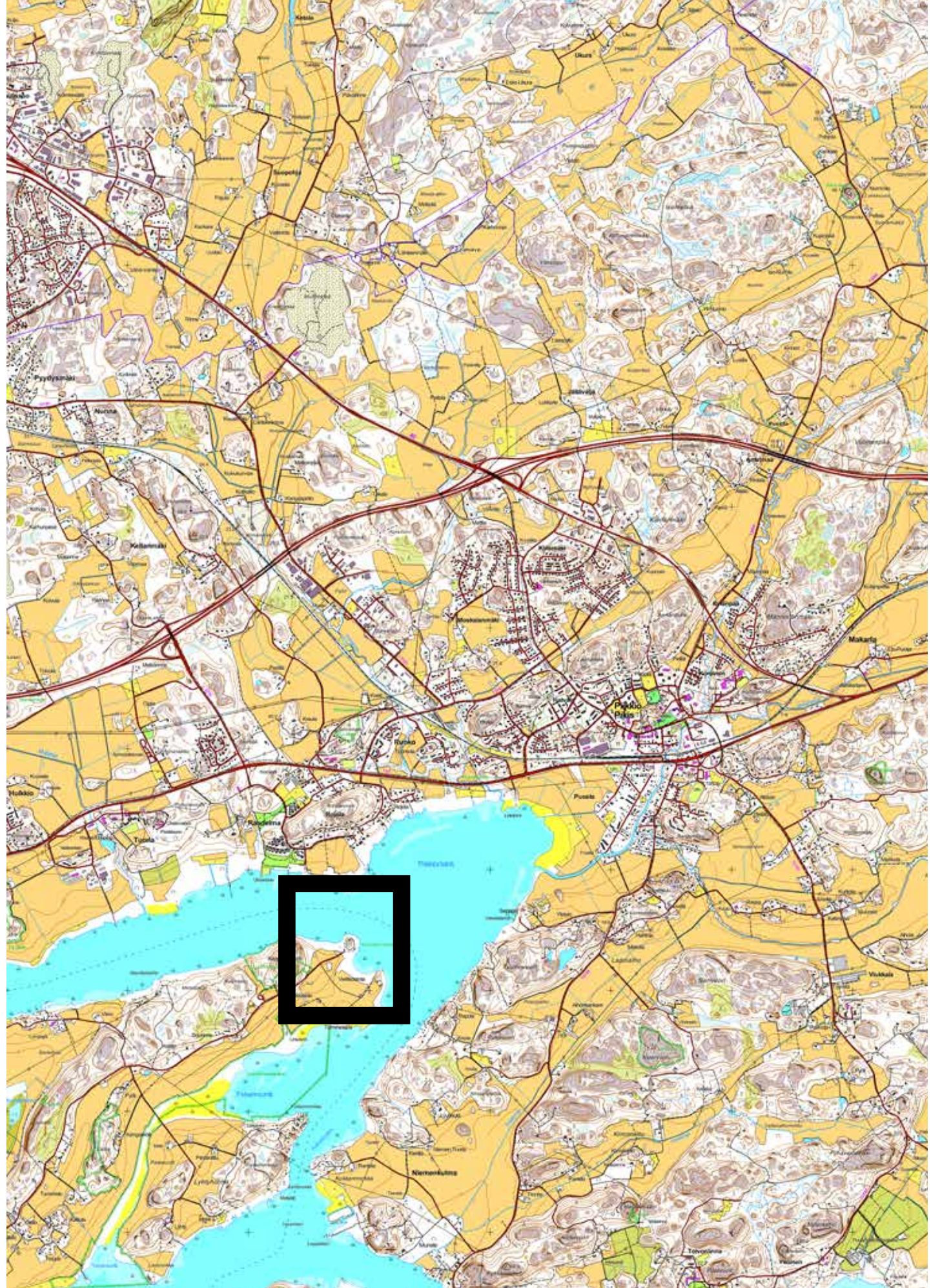
*FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky*

Tiivistelmä

Kuusiston linnanraunioiden läntiseen osaan ja läheiselle peltoalueelle tehtiin putkikaivanto, joka valvottiin arkeologisesti marraskuussa 2015. Valvonnassa havaittiin linnanraunioiden länsipuoleisesta kumpareesta vanhemman pellon tumma multamaakerros ja loivareunainen luode-kaakko-suuntainen oja.

Arkisto- ja rekisteritiedot

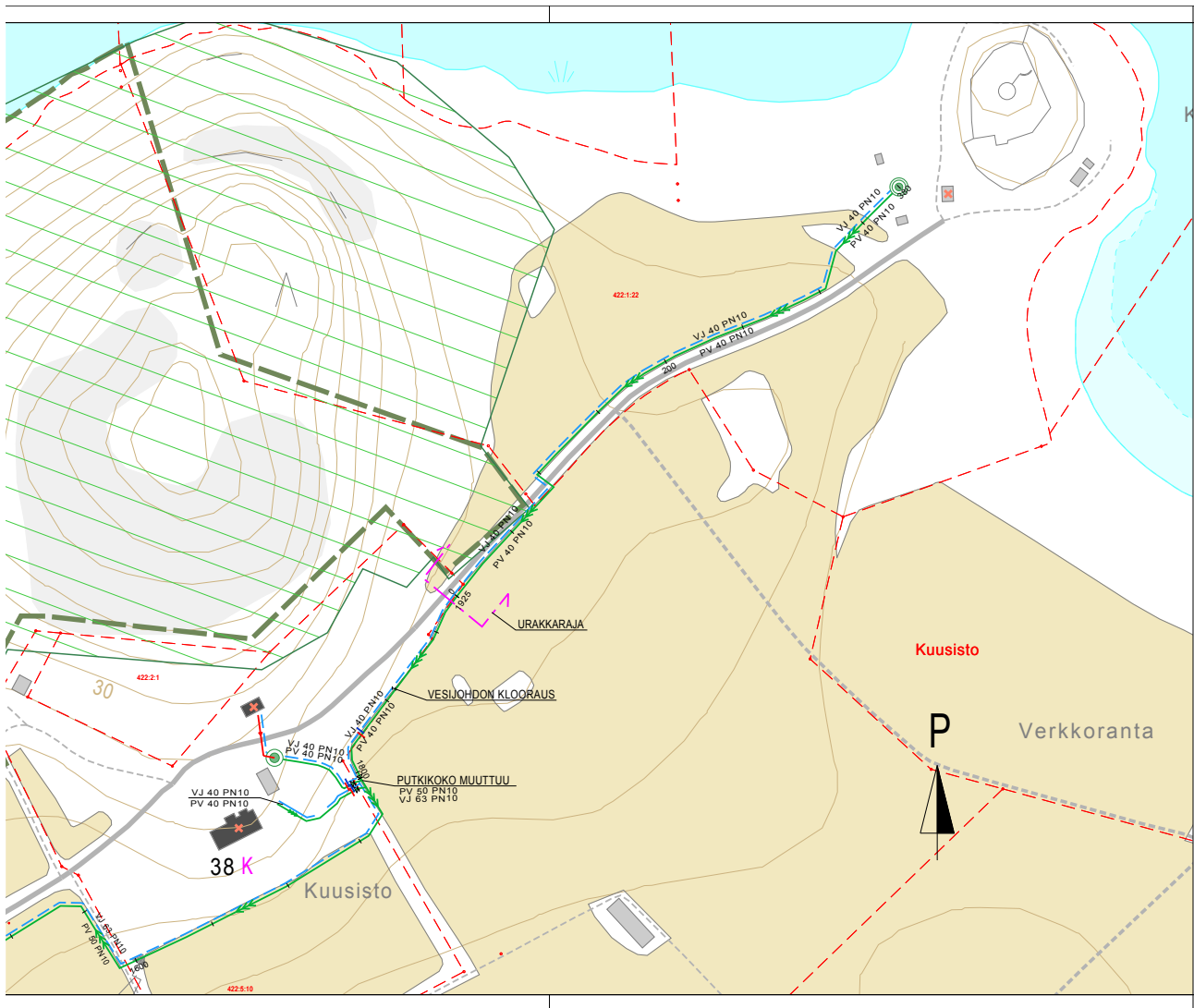
Kohteen nimi:	Kuusiston linnanrauniot MV 202010036
Kunta:	Kaarina
Koordinaatit	P (ETRS-TM35FIN): 6705397 I (ETRS-TM35FIN): 250844
Kohteen laji:	Rauniolinna
Ajoitus:	1300-1800 -luku
Tutkimuksen laatu	Putkikaivannon dokumentointi
Tutkimuksen laajuus	n. 360 neliötä
Tutkimuslaitos:	Muuritutkimus ky
Tutkimuksen tekijä:	FT Kari Uotila
Kenttätyöaika:	marraskuu 2015
Rahoittaja:	Metsähallitus
Alkuperäinen raportti:	Museovirasto, tilaaja.
Raportin laajuus:	14 s.

Karttakuva 1. Yleiskarttapohjaan mustalla kehyksellä merkitty kohde. Karttapohja MML ja lisäykset K.Uotila / Muuritutkimus.

Sisällys

Tiivistelmä	2
Arkisto- ja rekisteritiedot	3
Karttakuva 1. Yleiskartta	4
Sisällys	5
Karttakuva 2. Suunnittelukartta	6
Tutkimushavainnot	7
Karttakuva 3. Yleiskartta tutkimusalueista	8
Yhteenveto	9
Kuvat 1-5	10

Karttakuva 2. Putkikaivantosuunnitelma.

4.12.2015.
FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky
suovillankatu 3 20780 Kaarina
www.muurututkimus.com
kuotila@muurututkimus.com

Kuusiston linnanrauniot ja läntinen peltoalue putkikaivannon arkeologinen valvonta

Tutkimushavainnot

Kuusiston linnanraunioille ja läntisen pellon tien reunustaan kaivettiin lvi-tekniikkaan liittyvä putkikaivanto 1.-13.11.2015. Alueen osalta suoritettiin kaivutyön arkeologinen valvonta, joka alkoi linnanraunioiden pihapiirin läntisestä osasta ja ulottui urakkarajaan Kappelinmäen eteläpuolella tien eteläpuolella. Kohteen arkeologisesta valvonnasta ja dokumentoinnista vastasi FT Kari Uotila Muurututkimus ky:stä Metsähallituksen tilauksesta.

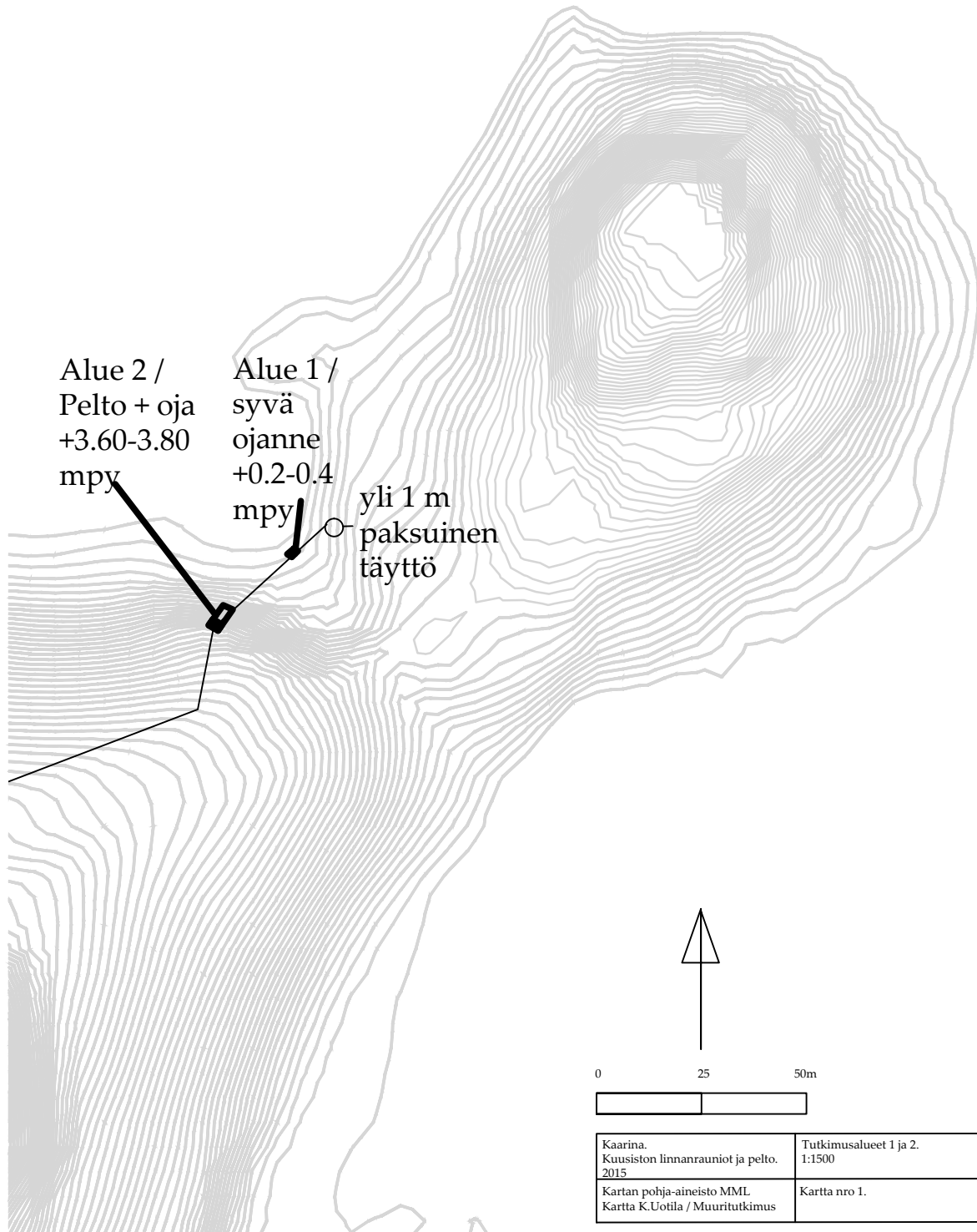
Putkilinjauksen sijoittelua muutettiin linnanraunioiden läntisessä osassa niin, että kaivo tehtiin suunnitellusta kohteesta länteen muutamia metrejä. Näin varmistettiin se, että kaivon paikka ei osunut linnan mahdollisen paaluvarustuksen kohdalle. Muilta osin kaivanto noudatti suunnitelmaa.

Pumppukaivon itäpuolelle kaivettiin muutaman metrin mittainen kaivanto. Itäinen osa kaivantoa ulottui maastossa olevan kynnyksen yläpuolelle ja alueelta saatiin esiin linnanraunioille tyypillinen täyttömaakerros, jossa on pohjasaven + 0.8-1.2. mpy päällä yli metrin paksuinen tiilimurska, laasti ja tumma multamaakerros. Täyttökerros on havaittu useissa osissa linnan ympäristöä, ja sen on tulkittu olevan 1870-luvun ja mahdollisesti myöhempien kaivausvaiheiden maamassoja. Täytön alla oleva luontainen savikerros on selvästi alle + 1 m korkeudella.

Varsinaisen putkikaivannon alkupäässä linnanraunioiden piha-alueen läntisessä osassa oli pintanurmen alla sekoittunut maa-aines noin 10-20 cm syvyyteen ja sen alla oli luontainen savikerros korkeudella +1.10-1.20 mpy. Alueelta saatiin esiin 1990-luvulla tehty savimaa-kaivukuoppa ja sieltä löydettiin tynnyrillinen kalkkilaastia.

Linnanpihan nurmialueen ja siihen rajautuvan pienen peltoalueen liittymäkohdassa (alue 1) havaittiin 1.5-2 m levyinen ja yli metrin syvyinen tumma multamaakerros, joka ulottui syvyydelle +0.2-0.4 mpy. Kyseessä on nykyistä pellon ojannetta vanhempi ja syvempi oja, mutta kuopanteesta ei voitu havaita merkkejä keskiaikaisista käyttövaiheista - kuten vallihaudan kerroksia.

Putkikaivannon kannalta merkittävin arkeologinen havainto saatiin esiin linnanraunioiden länsipuolella olevasta jyrkkäreunaisesta kumpareesta (alue 2). Sen eteläosassa on vielä tutkimatonta maastopainanne, mahdollinen kaivo tai kellari, johon ei tämä maankaivutyö ulottunut. Sen sijaan rinteeseen itäistä jyrkästi peltoa kohti laskeutuvasta rinteestä löydettiin vanhemman maankäytön jäänteitä. Kumpareen keskiosassa oli n. 1.4 m syvyydellä maan

Karttakuva 3. Yleiskarttapohjaan (1:1500)) merkitty tutkimusalueet 1 ja 2. Karttapohja MML ja lisäykset K.Uotila / Muuritutkimus.

pinnasta korkeudella +3.60-3.80 mpy luode-kaakkosuuntainen loivaksi kaivettu ojanne, joka oli täyttynyt tummalla savimaalla (paksuus n. 10-15 cm). Korkeudelta +3.80 lähtien ojanteesta lähti kohti koillista lähes vaakasuora (korkeus + 3.80-4.00 mpy) tumma mullansekainen maakerros, jonka paksuus oli n. 2-5 cm. Kerros päättyi koillisessa pintanurmikerrokseen.

Ojanteen ja peltokerroksen päällä oli paikoin jopa 1 m paksuinen vaalea savikerros, jossa oli vain vähän sekoittumisen merkkejä. Kapean putkikaivannon perusteella kohteen tulkinta on se, että alkuperäisen savimaan päälle on tehty luode-kaakko -suuntainen oja ja siihen on liittynyt luoteispuolella säilynyt maankäyttökerros, mahdollinen pelto. Myöhemässä vaiheessa oja ja peltokerros ovat jääneet täyttösavikerroksen alle kun kumpareen nykyinen jyrkkäpiirteinen muoto on tehty.

Ojanteesta otettiin maanäyte mutta siinä oli vain jauhosavikan pieniä palasia ja hyvin pieniä paloja erilaista kasvimassaa (dos. Terttu Lempiäinen / TY).

Putkikaivannon valvonta varsinaisella peltoalueella ei tuonut esiin arkeologisia rakenteita eikä arkeologisia kerroksia. Pellon pintakerroksen alla oli värjäytynyt savikerros ja koskematon savi alkoi n. 40-50 cm pellon pinnan alla. Putkikaivannon maa-aines pysyi samankaltaisena koko kaivannon matkan. Lähempänä Kappelinmäen itäosaa on oletettu olleen osia linnan malmista tai kylästä mutta kaivannossa ei ollut tästä viitteitä.

Yhteenveto

Pitkän putkikaivannon (n. 350 m) osalta arkeologiset havainnot olivat vähäisyydessään mielenkiintoisia. Peltoalueen kerroksissa ei ollut mitään viitteitä alueen varhaisempaan asutukseen. Pellon itäpäässä oleva kumpare osoittautui osittaiseksi täytöksi, jonka alle on jäänyt vanhemman maankäytön merkkejä. Linnanraunioiden pihan puolella havainnot tukivat aikaisempaa käsitystä luontaisen maan tasaisuudesta ja alueelle tuodusta paksusta täytöstä. Viitteitä linnaa kiertäneestä paaluvarustuksesta ei saatu.

Kaivannon valvonnassa ei saatu esiin löytöjä.

Kaarinassa 4.12.2015
FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

Kuva 1. Putkikaivannon jatko-osa kohti vartijanmökkiä. Alueella on savikerroksen päällä paksu täytötkerros. NW. K.Uotila. Marraskuu 2015.

Kuva 2. Linnanraunioiden länsiosan alue 1. Saveen kaivettu syvä oja. SW. K. Uotila. Marraskuu 2015.

Kuva 3. Alueen 2 vanhempi oja ja siihen liittyvä maakerros. Kaakkoinen profiili. N. K.Uotila. Marraskuu 2015.

Kuva 4. Alueen 2 vanhempi oja . Kaakkoisprofili. W. K.Uotila. Marraskuu 2015.

Kuva 5. Putkikaivannon peltoosuus. W. K.Uotila. Marraskuu 2015.